

PROCEDIMENTS GENERALS EN FISIOTERÀPIA II

Dades generals

- **Descripció:** L'assignatura Procediments Generals en Fisioteràpia II és l'estudi de la utilització terapèutica de certs agents físics i tècniques que habitualment realitza el fisioterapeuta. Dintre d'aquest ampli ventall de tècniques en aquesta assignatura començarem l'estudi d'algunes de les que componen la base de tractament del fisioterapeuta. Les matèries que s'estudiaran dintre de l'assignatura són la cinesiteràpia, els embenats funcionals, els embenats neuromusculars, la teràpia manual, els estiraments musculars i les teràpies de relaxació.
- **Crèdits ECTS:** 6 Obligatoris
- **Idioma principal de les classes:** Castellà
- **S'utilitza oralment la llengua anglesa en l'assignatura:** Ocasionalment 5%
- **S'utilitzen documents en llengua anglesa:** 20-30% mitjançant presentacions de treballs realitzats en llengua anglesa.
- **Durada:** Semestral (2n)
- **Curs:** 1r
- **Professorat:** Carla Curto Grau

Competències

Competències específiques:

A14-Aplicar els procediments fisioterapèutics generals: cinesiteràpia, massatge i massoteràpia, electroteràpia, magnetoteràpia, ergoteràpia, hidroteràpia, balneoteràpia, climatoteràpia, talassoteràpia, termoteràpia, crioteràpia, vibroteràpia, fototeràpia, pressoteràpia i els derivats d'altres agents físics. Identificar els procediments fisioterapèutics basats en mètodes i tècniques específics d'actuacions fisioterapèutiques que s'apliquen en les diferents patologies de tots els aparells i sistemes, i en totes les especialitats de medicina i cirurgia, així com en la promoció i conservació de la salut i en la prevenció de la malaltia. Utilitzar els mètodes en els processos neurològics, de l'aparell locomotor (teràpies manuals, teràpies manipulatives articulars, osteopatia i quiropràxia), de l'aparell respiratori, del sistema cardiocirculatori, en les alteracions de l'estàtica i la dinàmica, en els mètodes específics ortopèdics i a les tècniques terapèutiques reflexes, alternatives o complementàries afins al camp de competència de la fisioteràpia.

A28- Executar, dirigir i coordinar el Pla d'Intervenció de Fisioteràpia, atenent al principi de la individualitat de l'usuari i utilitzant les eines terapèutiques pròpies de la fisioteràpia, és a dir, el conjunt de mètodes, procediments, actuacions i tècniques que mitjançant l'aplicació dels mitjans físics guareixen, recuperen, habiliten, rehabiliten, adapten i readaptar les persones amb deficiències, limitacions funcionals, discapacitats i minusvalideses; prevenen les malalties i promouen la salut a les persones que volen mantenir un nivell òptim de salut. Això implica establir i aplicar els mitjans físics terapèutics en els tractaments que es prestin als usuaris de totes les especialitats de medicina i cirurgia on sigui necessària l'aplicació dels mitjans esmentats. Dissenyar i aplicar exercicis terapèutics, amb mètodes especials, per a les malalties i lesions cardiorrespiratòries, ortopèdiques, traumatològiques, pediàtriques, reumatològiques, geriàtriques, neurològiques, pneumològiques, esportives, així com per a les alteracions del raquis, la incontinència urinària i fecal i els exercicis maternals prepart i postpart. Dissenyar i aplicar els procediments de cinesiteràpia, mobilització, manipulació, massoteràpia, teràpia manual, osteopatia, quiropràxia i altres tècniques manuals. Dissenyar i aplicar les diferents modalitats de electroteràpia, termoteràpia i crioteràpia, fototeràpia, ultrasonoteràpia, vibroteràpia, magnetoteràpia, ergoteràpia i pressoteràpia. Dissenyar i aplicar les diferents modalitats de hidroteràpia, balneoteràpia, climatoteràpia, talassoteràpia, etc. Dissenyar i aplicar les diverses modalitats dels mètodes i tècniques terapèutiques reflectides així com d'altres teràpies manuals específiques,

alternatives o complementàries afins al camp de competència de la fisioteràpia. Establir i aplicar el tractament en grups a usuaris amb problemes similars. Fomentar la participació de l'usuari i la família en el seu procés de recuperació. Prevenir i evitar els riscos en l'aplicació del tractament. Establir el pla de pautes que ha de seguir durant el tractament.

Resultats d'aprenentatge

1. Descobrir l'amplitud articular de les diferents articulacions del cos humà.
2. Diferenciar entre els diferents tipus de treball muscular.
3. Aplicar la mobilització activa - assistida.
4. Definir els problemes de la immobilització i els efectes fisiològics de la cinesiteràpia.
5. Enumerar i diferenciar els conceptes dels diferents tipus d'articulacions
6. Identificar els tipus de mobilització.
7. Realitzar correctament les tècniques estudiades.
8. Relacionar la història i principis de la Tècnica Neuromuscular (TNM) amb la seva pràctica i amb el tractament del dolor d'origen muscular
9. Explicar i localitzar, mitjançant la palpació, bandes tibants musculars.
10. Definir què és la relaxació i la possible connexió amb l'aplicació de les tècniques fisioterapèutiques.
11. Definir geoteràpia i peloteràpia i enumerar les seves propietats i tècniques d'aplicació.
12. Nomenar els diferents objectius de l'embenat funcional.
13. Explicar i descriure tots els materials que s'han d'utilitzar en els embenats funcionals.
14. Raonar les indicacions i les contraindicacions.
15. Identificar i debatre l'actitud del fisioterapeuta davant d'una patologia que requereixi un embenat funcional.
16. Relacionar els fonaments teòrics amb la pràctica de l'estirament.
17. Diferenciar el tipus d'estirament. Relacionar els components que intervenen en l'estirament.

Continguts

EMBENATS FUNCIONALS

Teoria:

- 1.- Introducció. Història dels embenats funcionals.
- 2.- Definició.
- 3.- Objectius clínics i específics.
- 4.- Tècniques.
- 5.- Indicacions i contraindicacions
- 6.- Material
- 7.- Tipus de tires
- 8.- Passos a seguir per la realització d'un embenat funcional
- 9.- Principals complicacions i problemes
- 10.- Consells i recomanacions pel pacient

Pràctica:

- 1.- Embenat funcional del peu
- 2.- Embenat funcional del turmell
- 3.- Embenat funcional de la cama
- 4.- Embenat funcional del genoll
- 5.- Embenat funcional de la cuixa
- 6.- Embenat funcional de la mà
- 7.- Embenat funcional del canell

- 8.- Embenat funcional del colze
- 9.- Embenat funcional de l'espatlla

EMBENATS NEUROMUSCULARS

Teoria:

- 1. Antecedents històrics
- 2. Característiques de l'embenat
 - 2.1. Efectes
 - 2.2. Mecanisme d'acció
 - 2.3. Principis d'aplicació
- 3. Indicacions
- 4. Contraindicacions

Pràctica:

- 5. Aplicacions pràctiques
 - 5.1. Tècnica muscular
 - 5.2. Tècnica lligamentosa
 - 5.3. Tècnica de la fàscia
 - 5.4. Tècnica correccional
 - 5.3. Tècnica limfàtica
 - 5.4. Tècniques específiques

CINESITERÀPIA

Tema 1. La cinesiteràpia.

- 1.1. Aproximació teòrica al concepte de cinesiteràpia.
- 1.2. Cinesiteràpia activa
- 1.3. Cinesiteràpia passiva

Tema 2. El múscul

- 2.1. La contracció muscular.
- 2.2. Tipus de contracció muscular.
- 2.3. La força muscular.

TERÀPIA MANUAL

Tema 1. Articulacions extremitat superior.

- 1.1. Elements ossis.
- 1.2. Elements musculars.
- 1.3. Altres elements estructurals.
- 1.4. Mobilització de les articulacions de l'extremitat superior

Tema 2. Articulacions extremitat inferior

- 3.1. Elements ossis.
- 3.2. Elements musculars.
- 3.3. Altres elements estructurals.
- 3.4. Mobilització de les articulacions de l'extremitat inferior.

ESTIRAMENTS MUSCULARS

Tema 1. Introducció als estiraments

- 1.1. Introducció terminològica.
- 1.2. Components musculars en l'estirament.
- 1.3. Efectes fisiològics de l'estirament.
- 1.4. Tipus d'estiraments.

1.5. Indicacions i contraindicacions.

Tema 2. Aplicació pràctica dels estiraments.

- 2.1. Estiraments dels grups musculars de l'extremitat superior.
- 2.2. Proves diagnòstiques per grups musculars de l'extremitat superior.
- 2.3. Estiraments dels grups musculars de l'extremitat inferior.
- 2.4. Proves diagnòstiques per grups musculars de l'extremitat inferior.

Activitats voluntàries

Posada en pràctica de tècniques manuals com a estudiant en fisioteràpia en esdeveniments esportius, sota la tutela d'un professor.

Activitats

Tipus d'activitat	Hores amb professor	Hores sense professor	Total
Activitats introductòries	2	0	2
Classes magistrals	8	35	43
Seminaris	4	4	8
Classes Pràctiques	38	25	63
Prova d'avaluació	4	22	26
Total	60	90	150

Les dades que apareixen a la taula de planificació són de caràcter orientatiu, considerant l'heterogeneïtat de l'alumnat.

Avaluació i qualificació

Activitats d'avaluació

Activitat d'avaluació	Competència	Descripció de l'activitat	%
AA Teràpia Manual	A14 A28	Examen pràctic (oral) del contingut explicat a l'assignatura. Per parelles, cada alumne escollirà a l'atzar alguna de les articulacions explicades a l'assignatura i haurà d'explicar per mitjà de la palpació tot el contingut explicat i realitzar la posterior mobilització o mobilitzacions possibles de l'articulació escollida.	18%
AA Estiraments Musculars	A14 A28	Examen pràctic (oral) del contingut explicat a l'assignatura. Per parelles, cada alumne escollirà a l'atzar algun dels grups musculars explicats a l'assignatura i haurà d'explicar per mitjà de la palpació tot el contingut explicat i realitzar el possible estirament o estiraments del múscul escollit.	18%

AA Cinesiteràpia	A14 A28	Examen teòric tipus test.	18%
AA Embenats Neuromusculars	A14 A28	Realització d'un treball mitjançant un suport audiovisual per tal de sintetitzar i expressar els conceptes apresos en la assignatura.	18%
AA Embenats funcionals	A14 A28	Realització d'un treball mitjançant un suport audiovisual per tal de sintetitzar i expressar els conceptes apresos en la assignatura.	18%

**El 10% restant de la nota correspondrà a l'assistència, actitud i participació a classe durant el curs, tant a classes teòriques com pràctiques.*

Qualificació

AVALUACIÓ CONTÍNUA

- És imprescindible haver assistit al 80% de les sessions pràctiques* per acollir-se a aquesta modalitat.
- Cal aprovar cada una de les parts amb una nota igual o superior a 5 per poder fer mitjana

* És necessari presentar justificant si no s'assisteix a classe, en cas de no fer-ho no es podrà seguir l'avaluació contínua, s'haurà d'examinar en l'avaluació final (juny) de tot el contingut de l'assignatura, teòric i pràctic. En cas de superar el 20% d'absència, tot i ser justificada, no es podrà acollir tampoc a la modalitat d'avaluació contínua i s'haurà d'avaluar de tota l'assignatura a l'avaluació final de juny.

AVALUACIÓ FINAL

- L'alumnat que no ha assistit al 80% de les sessions pràctiques o hagi faltat sense justificar a classes pràctiques, o no hagi superat l'avaluació contínua ha de fer l'examen final en el que s'avalua el contingut teòric i pràctic (a través d'un examen tipus test, dos pràctics, i dos treballs audiovisuals).
- L'alumnat que ha assistit almenys al 80% de les sessions pràctiques i no hagi superat alguna de les parts, només s'haurà de presentar a les parts suspeses i també s'hauran d'aprovar per separat.

Criteris específics de la nota No Presentat:

Es considerarà un alumne no presentat aquell que ha realitzat menys del 50% de les activitats d'avaluació continuada o no s'ha presentat a l'avaluació final o a l'avaluació única.

Bibliografia

TERAPIA MANUAL

Kaltenborn FM. Fisioteràpia Manual Extremidades. 10ª ed. Madrid: McGraw-Hill-Interamericana. 2001
 Kaltenborn FM. Fisioteràpia Manual: Columna. 2ª ed. Madrid: McGraw-Hill-Interamericana. 2004
 Heimann D. Compendio de Terapia Manual. Badalona: Paidotribo. 2006
 Génot C., Neiger H. Leroy A., Pierron G. Dufour M., Péninou G. Kinesioteràpia. Tomo I. Principios. Miembros inferiores. Madrid: Panamericana. 1987
 Leroy A., Pierron G., Péninou G., Dufour M., Neiger H., Génot C., Dupré J.M. Kinesioteràpia. Tomo II. Miembros superiores. Cabeza y tronco. Madrid: Panamericana. 1987
 Llusà M., Merí À., Ruano D. Manual y atlas fotográfico de anatomía del aparato locomotor. Madrid: Panamericana. 2004.

EMBEENATS FUNCIONALS

Neiger H. Los vendajes funcionales: aplicaciones en traumatología del deporte y en reeducación. 1ª ed. Barcelona: Masson, 1990.

Roces J. Manual de bolsillo de bata sobre vendajes funcionales. 2ª ed. Oviedo: KRK. 2009
Ibáñez R., Manual de vendajes, yesos y férulas: vendajes funcionales, técnicas del masaje, ejercicios en el agua. 3ª ed. Barcelona: Monsa-Prayma. 2009
Bové T. El vendaje funcional. 1ª ed. Barcelona: Doyma, 1991.
Jürgen H, Asmussen P. Técnicas de vendaje. Barcelona: Iatros Ediciones Ltda.
Bové T. El vendaje funcional. 5ª ed. Barcelona: Elsevier, 2011

EMHENATS FUNCIONALS

Kase K. Clinical therapeutic applications of the Kinesio taping method, 2nd ed. Tokyo: Ken Ikai Co; 2003.

RELAXACIÓ

Bernstein DA, Borkovec TD. Entrenamiento en relajación progresiva. 9 ed. Bilbao: Desclee de Brower. 1996.
Brenan R. La Técnica Alexander. Barcelona: Kairós. 1994.
Digelman D. La eutonía de Gerda Alexander: un nuevo enfoque de la actividad física. Buenos Aires: Paidós. 1981.
Espinosa M. El método abreviado de relajación dinámica: sofroprofilaxis, sofroterapia, sofropedagogía. Madrid: [autor], 1995.
Missistrano JP. De la conciencia de sí mismo a los métodos de relajación y a la sofrología aplicados en kinesiología. Encycl. Med. Chir. Kinésithérapie-Médecine physique-Réadaptation; 26-137-A-10. París: Elsevier. 1996.p. 1-10.
Payne RA. Técnicas de relajación: guía práctica para el profesional de la salud. 5a Ed. Barcelona: Paidotribo; 2009.
Ranty Y. El entrenamiento autógeno progresivo; una relajación psicoterapéutica. Barcelona: Paidotribo. 1992.
Vázquez Cazón MI. Técnicas de relajación y respiración. Madrid: Síntesis; 2001.

ESTIRAMENTS MUSCULARS

Neiger Henri. Estiramientos Analíticos Manuales. Técnicas pasivas. Madrid: Panamericana. 1998
Michael J. Alter. Los Estiramientos. Bases Científicas y desarrollo de ejercicios. Barcelona: Paidotribo. 1993
Génot, C; Neiger, H; Leroy, A; Pierron, G; Dufour, M; Péninou, G. Kinesioterapia. Principios. Miembros inferiores. Buenos Aires: Médica Panamericana, 1987.
Norris C. La Guía completa de los estiramientos. Barcelona: Paidotribo. 2001
Esnault M. Stretching: estiramientos de las cadenas musculares. 2ª ed. Barcelona: Masson. 2003
Ylinen J. Estiramientos terapéuticos: en el deporte y en las terapias manuales. Barcelona: Elsevier. 2009
McAtee R. Estiramientos facilitados: estiramientos y fortalecimiento con facilitación neuromuscular propioceptiva. 3ª ed. Madrid: Panamericana. 2010

CINESITERÀPIA

Igual C., Fisioterapia general: Cinesiterapia. Madrid: Síntesis. 1996
Fernández C., Melián A. Cinesiterapia: Bases fisiológicas y aplicación práctica. Barcelona: Elsevier. 2013
Cael C. Anatomía funcional. Estructura, función y palpación para terapeutas manuales. Madrid: Panamericana. 2013
Llusá M., Meri À., Ruano D. Manual y atlas fotográfico de anatomía del aparato locomotor. Madrid: Panamericana. 2004.

Assignatures recomanades

- Procediments generals en fisioteràpia I
- Procediments generals en fisioteràpia III